

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **JUDr. J. P.,** proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, zast. JUDr. Janem Sykou, advokátem, se sídlem Školská 12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2010, č. j. 8 Ca 190/2007 - 63,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kárný senát kárné komise žalované kárným rozhodnutím ze dne 12. 3. 1998 ve věci kárné žaloby vedené vůči žalobci pod č. K 4/97 rozhodl takto:

„Kárně obviněný je vinen, že

1)
dne 7. 8. 1996 v 9.40 hodin v souvislosti s návštěvou svého klienta ve věznici Plzeň se snažil vnést do objektu věznice dvě láhve s alkoholickým nápojem rum o obsahu 0,2 l, ačkoli vnášení alkoholu do objektu věznice je právním předpisem zakázáno,

2)

ač byly kárně obviněnému několikrát zaslány kárné žaloby ve věcech K 21/96, K 31/96, K 10/96, K 7/95, K 56/94 a K 10/93, tyto nepřevzal a k jednání kárných senátů, ke kterým byl rovněž několikrát obeslán, se nedostavil a pozvánky k nim nepřevzal,

3)
ač ve věci stížnosti Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 4. 9. 1997 ve věci č. j. 12 C 70/92 byl doporučeným přípisem kontrolního odd. ČAK ze dne 17. 9. 1997 a 8. 10. 1997 vyzván k podání písemného vyjádření k obsahu stížnosti a k předložení příslušného klientského spisu ve lhůtě 14 dnů, neučinil tak ani v prodloužené lhůtě a doporučené písemnosti si dle poštovní relace nevyzvedával,

tedy

1) porušil ust. § 3 odst. 1 zák. č. 85/96 Sb. o advokacii, podle kterého je advokát při poskytování právních služeb vázán právními předpisy,
2) porušil ustanovení § 17 zák. č. 85/96 Sb. o advokacii a článek 16/1, 3 pravidel profesionální etiky,
3) porušil své povinnosti advokáta, uložené mu ustanovením § 17 zák. č. 85/96 Sb. o advokacii a článek 16/1,3 pravidel profesionální etiky.

Za to se mu ukládá jako kárné opatření podle § 32 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii

vyškrtnutí ze seznamu advokátů na tři roky.

Oproti tomu se kárně obviněný

zprošťuje

od kárné žaloby, podle které se měl dopustit kárného provinění tím, že dne 6. 5. 1997 při návštěvě svého klienta F. S. ve věznici Ostrov nad Ohří tomuto předal výstřižek z novin a z věznice měl vynést klientům dopis a tento předat třetí osobě, a to podle § 23 písm. a), c) kárného řádu, neboť jednak nejde o kárné provinění, jednak není prokázáno, že se skutek stal.“

Odvolací senát žalované rozhodnutím ze dne 27. 4. 1999, č. K 4/97, podle § 31 písm. e) advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. toto prvoinstanční rozhodnutí zrušil a věc vrátil kárnému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí, neboť shledal závady při doručování kárných žalob a předvolání k ústnímu jednání žalobci. V tomto zrušovacím rozhodnutí zároveň odvolací senát žalované poukázal na to, že odvolání podal pouze kárně obviněný, a proto v novém řízení nemůže podle § 33 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch.

V dalším řízení kárný senát kárné komise žalované při jednání konaném dne 20. 4. 2001 podle § 35e odst. 2 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. za použití trestního řádu spojil ke společnému projednání následující kárné věci vedené proti žalobci: K 10/93, K 59/94,

K 7/95, K 10/96, K 21/96, K 31/96, K 4/94, K 145/97, K 2/98, K 178/00, K 180/00 a K 21/01. Tyto kárné věci nadále vedl pod č. K 10/93. Při jednání konaném dne 12. 12. 2003 spojil ke společnému projednání kárné věci vedené pod č. K 36/03 a č. K 10/93 a ty vedl pod č. K 10/93. Konečně při jednání konaném dne 11. 3. 2005 spojil ke společnému projednání kárné věci vedené pod č. K 10/93 a č. K 108/04 a ty vedl nadále pod č. K 10/93.

Následně kárný senát kárné komise žalované rozhodnutím ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93, rozhodl takto:

„Kárně obviněný

JUDr. J. P.

je vinen,

že

1. (K 10/93)
dne 24. 11. 1992 okolo 9.00 hod. v průběhu hlavního líčení ve věci č. j. 1 T 1/92, vedené u KS v Brně ve věci obžalovaného J.R. opustil jednací síň během hlavního líčení a tím zmařil průběh dalšího hlavního líčení,

tedy jednal v rozporu s ustanovením § 13 a § 14 zákona o advokacii č. 128/90 Sb. zákonů,

2. (K 59/94)
ačkoli mu byl rozhodnutím představenstva ČAK ze dne 17. 8. 1993 pozastaven výkon advokacie podle § 7 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/90 Sb., pokusil se prostřednictvím advokátky JUDr. B.S. nadále vykonávat činnost advokáta při obhajobě obviněného M. J.,

tedy jednal v rozporu s ustanovením § 7 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/90 Sb. o advokacii a v rozporu s rozhodnutím představenstva ČAK ze dne 17. 8. 1993,

3. (K 7/95)
ač měl pozastaven výkon advokacie, převzal zastoupení paní N.E. v její rodinné věci a také obhajobu L.W. t. č. ve vazbě ve věznici Praha 4 Pankrác, klientům v jejich věci radil, a přesto pak v lednu 1995 převzal obhajobu spoluobviněného I. Z., ačkoli zde od samého počátku byla mezi L.W. a I.Z. kolize,

tedy vykonával činnosti advokáta, přestože mu byl pozastaven výkon advokacie podle § 7 odst. 2 písm. a) zákona o advokacii č. 128/90 Sb., neodmítl poskytnout právní pomoc, ačkoliv ve věci poskytl právní pomoc jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o právní pomoc žádá, nejednal čestně a svědomitě, takže porušil ustanovení § 7 odst. 2 písm. a), § 17 a § 14 zákona o advokacii č. 128/90 Sb.

4. (K 21/96)

a) jako obhájce v trestní věci vedené pod sp. zn. 1 T 17/93 u OS pro Prahu - východ se bez omluvy nedostavil k hlavnímu líčení, konaném dne 22. 11. 1995, ač byl k tomuto jednání řádně obeslán a tím došlo ke zmaření tohoto jednání,
b) jako obhájce M.J., nar. 6. 10. 1942, t. č. ve věznici MS č. 2 Praha 4-Pankrác, převzal od jmenovaného automobil z. Rolls Royce Spirit II, SPZ X v hodnotě, dle tvrzení M.J. ve výši 8.000.000 Kč jako záruku na náklady obhajoby, a po vypovězení plné moci dopisem z 5. 3. 1996 neprovedl vyúčtování nákladů obhajoby a výše uvedený automobil M.J. nevrátil a od téhož klienta převzal listinné důkazy, potřebné pro jeho obhajobu v trestní věci 42 T 4/96, vedené u Městského soudu v Praze a přes urgenci klienta tyto doklady po skončení obhajoby nevrátil,

tedy nechránil práva a oprávněné zájmy svého klienta, nejednal čestně a svědomitě, takže porušil ustanovení § 14 zákona o advokacii č. 128/90 Sb.

5. (K 4/97)
dne 7. 8. 1996 v 9.40 hodin při návštěvě svého klienta ve věznici Plzeň se snažil vnést do objektu věznice Plzeň dvě láhve s alkoholickým nápojem Rum o obsahu 0,2 litru, ačkoliv vnášení alkoholu do věznice je právním předpisem zakázáno,

tedy jednal v rozporu s § 3 odst. 1 zákona o advokacii č. 85/96 Sb., dle kterého je advokát při poskytování právních služeb vázán právními předpisy,

6. (K 178/00)
jako právní zástupce R.Š. ve sporu u OS v Domažlicích pod č.j. 3 C 4/97 neinformoval svého klienta o tom, že mu bylo doručeno usnesení ze dne 4. 5. 2000, jímž bylo rozhodnuto, že znalec Ing. Václav Staněk není vyloučen z podání znaleckého posudku a tak znemožnil klientovi podat proti tomuto usnesení odvolání,

tedy nechránil dostatečně práva a oprávněné zájmy svého klienta a neinformoval jej řádně, jak vyřizování jeho věcí pokračuje a neposkytl mu včas potřebné vysvětlení, takže jednal v rozporu s ustanovením § 16 odst. 1 zákona o advokacii č. 85/96 Sb. a článkem 9 odst. 1 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,

7. (K 180/00)
a) v klientské věci E. B., kterou zastupoval na plnou moc ve sporu o vyklizení bytu vedeném u OS pro Prahu 7 pod sp. zn. 14 C 273/94, ji neinformoval o doručení usnesení NS ČR sp. zn. 26 Cdo 2603/98-112, ze dne 10. 4. 2000, kterým bylo zamítnuto dovolání, které podal po té, co zmeškal lhůtu pro podání odvolání proti rozsudku OS pro Prahu 7 č. j. 14 C 273/94, který mu byl doručen dne 2. 7. 1998, když toto odvolání podal až dne 28. července 1998,

tedy nechránil práva a oprávněné zájmy svého klienta, nejednal čestně a svědomitě, takže porušil ustanovení § 16 odst. 1, 2 zákona o advokacii č. 85/96 Sb.

b) v téže klientské věci nevrátil E. B. doklady v jejím bytovém sporu, zejména pravomocný rozsudek OS pro Prahu 7 č.j. 14 C 273/94,

tedy nedodržoval pravidla profesionální etiky a soutěže, klientku neinformoval o vyřízení věci a při ukončení poskytování právní služby bez zbytečného odkladu nevydal klientce všechny

písemnosti, takže jednal v rozporu s ustanovením § 17 zákona o advokacii č. 85/96 Sb. a články 9 odst. 1 a 4 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,

8. (K 21/01)
ve věci svého klienta obž. M.CH. jako jeho obhájce od 23. srpna 1999 do 3. března 2000 bez dostatečné omluvy nevyhověl výzvě, která mu byla dána podle trestního řádu a k veřejnému zasedání se opakovaně nedostavoval,

tedy při výkonu advokacie nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta tak, že by využíval důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnil v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné, přičemž nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, zejména nedodržoval pravidla profesionální etiky a soutěže, takže jednal v rozporu s ustanovením § 16 odst. 1 a 2, § 17 zákona o advokacii a článkem 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,

9. (K 36/03)
v klientské věci L.M., kterého zastupoval na plnou moc z 4. 1. 2002 v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod č. j. 16 T 66/2002 se dne 25. 6. 2002 bez omluvy nedostavil k hlavnímu líčení, takže obž. L. M. do protokolu o hlavním líčení plnou moc odvolal,

tedy při výkonu advokacie nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta tak, že by využíval důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnil v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné, přičemž nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, zejména nedodržoval pravidla profesionální etiky a soutěže, takže jednal v rozporu s ustanovením § 16 odst. 1 a 2, § 17 zákona o advokacii a článkem 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,

10. (K 108/04)
dne 18. 4. 2004 navštívil ve věznici Příbram svého klienta odsouzeného D.C., jemuž předal bez vědomí orgánů Vězeňské služby ČR dvě krabičky cigaret Davidoff, pomeranč, jablko, tři kusy čokolády, časopis Mladý svět a Nedělní Blesk, ač odsouzený D.C. neměl právo na přijetí balíčku,

tedy při poskytování právních služeb porušil povinnost vázanosti právními předpisy, nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když nedodržoval pravidla profesionální etiky a soutěže, ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušných chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, takže jednal v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1, § 17 zákona o advokacii a článkem 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,

tím porušil v bodech 1 až 4 závažně povinnosti uložené mu zákonem o advokacii č. 128/90 Sb. zákonů a v bodech 5 až 10 závažně povinnosti uložené mu zákonem o advokacii č. 85/96 Sb. zákonů v platném znění a dopustil se tak kárného provinění podle § 32 odst. 2 zákona o advokacii č. 85/96 Sb. zákonů v platném znění,

a za to se mu ukládá kárné opatření podle § 32 odst. 3 písm. e) zákona o advokacii č. 85/96 Sb. zákonů v platném znění

vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Oproti tomu, pokud se týká skutků, že

11. (K 10/96)
ač byl stížnostním oddělením ČAK dne 1. 9. 1995 vyzván k předložení klientského spisu v souvislosti se stížností Vězeňské služby ČR ze dne 22. 8. 1995, nepředložil ČAK tento spis dosud,

12. (K 31/96)
bez omluvy se nedostavil dne 22. 11. 1995 k hlavnímu líčení u OS Praha - východ ve věci č. j. 1 T 17/93 ani se neomluvil, ačkoli předvolání k jednání převzal osobně dne 26. 10. 1995,

13. (K 145/97)
ač byly kárně obviněnému několikrát zaslány kárné žaloby ve věcech K 21/96, K 31/96, K 10/96, K 7/95, K 59/94 a K 10/93, tyto nepřevzal a k jednání kárných senátů, ke kterým byl rovněž několikrát obeslán se nedostavil a pozvánky k nim nepřevzal, přestože advokát je povinen vykonávat advokacii především ve svém sídle a ve svém sídle musí být osobně přítomen v pravidelné době, kterou předem stanoví,

14. (K 2/98)
ač ve věci stížnosti OS pro Prahu 7 ze dne 4. 9. 1997 ve věci č.j. 12 C 70/92 byl doporučeným přípisem kontrolního oddělení ČAK ze dne 17. 9. 1997 a 8. 10. 1997 vyzván k podání písemného vyjádření k obsahu stížnosti a k předložení příslušného klientského spisu ve lhůtě 14 dnů, neučinil tak ani v prodloužené lhůtě, neboť doporučené písemnosti si dle poštovní relace vůbec nevyzvedl,

se podle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb. zákonů (kárný řád)

kárné řízení zastavuje,

neboť kárný žalobce co se týče těchto skutků, vzal kárné žaloby zpět.

Kárně obviněný je povinen podle § 33a zákona o advokacii č. 85/96 Sb.z. zaplatit ČAK náklady kárného řízení ve výši 3.000,- Kč, splatné do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet ČAK.“

Odvolací senát žalovaného kárným rozhodnutím ze dne 15. 2. 2006, č. K 10/93, podle § 32 písm. c) advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. odvolání žalobce zamítl a uvedené rozhodnutí kárného senátu kárné komise žalovaného potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí o odvolání odvolací senát žalované uvedl, že kárně obviněný opakovaně zejména u klientů vyvolával oprávněné pochybnosti o své profesionalitě a řádném výkonu advokacie. O jeho vině nejsou žádné pochybnosti, neboť je z jednotlivých kárných deliktů usvědčován výpověďmi svědků a jinými důkazy. Za opakované dlouhodobé porušování zákona o advokacii a etických pravidel výkonu profese mu nelze udělit jiné kárné opatření,

než takové, které by mu zabránilo v dalším pokračování výkonu advokacie a ochránilo veřejnost i pověst české advokacie. Námitka kárně obviněného o vyškrtnutí ze seznamu advokátů na ničím neomezenou dobu pak není důvodná, neboť účinky kárného rozhodnutí jsou omezeny zákonem o advokacii, který po uplynutí stanovené doby umožňuje požádat o nový zápis do seznamu advokátů.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí odvolacího správního orgánu žalobce mimo jiné namítl porušení zásady zákazu reformace in peius. Rozhodnutím kárného senátu kárné komise žalované ze dne 12. 3. 1998, č. K 4/97, mu totiž bylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů na dobu tří let. Po jeho zrušení rozhodnutím odvolacího senátu žalované ze dne 27. 4. 1999, č. K 4/97, které bylo vydáno jen k jeho odvolání, však novým rozhodnutím kárného senátu kárné komise žalované ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93, byl potrestán přísnějším kárným opatřením, které spočívalo ve vyškrtnutí ze seznamu advokátů bez časového omezení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 6. 2010, č. j. 8 Ca 190/2007 - 63, žalobu proti shora uvedenému rozhodnutí o odvolání jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku soud uvedl, že žalobce byl uznán vinným kárným rozhodnutím ze dne 12. 3. 1998 ze spáchání tří skutků, kdežto novým kárným rozhodnutím ze dne 23. 5. 2005 ze spáchání dvanácti skutků. V druhém kárném rozhodnutí tedy kárný senát kárné komise žalované rozhodoval o dalších devíti skutcích, a proto uložením přísnějšího kárného opatření nemohl porušit zásadu zákazu reformace in peius. Tato zásada navíc nemohla být uplatněna proto, že nové rozhodnutí kárného senátu kárné komise žalované nebylo k odvolání žalobce zrušeno z důvodů uvedených v § 31 písm. c), d) nebo e) advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. a věc nebyla vrácena prvoinstančnímu orgánu k dalšímu řízení, naopak odvolací senát toto rozhodnutí kárného senátu potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost.

V ní namítl, že kárné orgány porušily zásadu zákazu reformace in peius. Předchozím kárným rozhodnutím, jež napadl odvoláním, mu totiž bylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů na dobu tří let, a proto v dalším řízení mu nemohla být uložena přísnější sankce. Kárný senát kárné komise žalované spojil dvě kárné žaloby, v důsledku čehož byly nové skutky přiřazeny ke skutkům původním a v dalším řízení se tak uvedená zásada musela uplatnit.

Dále stěžovatel namítl, že nebyl soudem předvolán k ústnímu jednání a nemohl se tak blíže vyjádřit k jednotlivým skutkům, jimiž byl uznán vinným, ani navrhovat výslechy svědků nebo provedení jiných důkazů, které by potvrzovaly nezákonnost kárných rozhodnutí. Takto přitom bylo soudem postupováno, ačkoliv během řízení o žalobě nedal souhlas k rozhodnutí bez nařízení ústního jednání. Tím došlo k porušení zásady bezpotřebnosti a ústnosti řízení ve správním soudnictví.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2010, č. j. 8 Ca 190/2007 - 63, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že v dané věci nebyla porušena zásada zákazu reformace in peius z důvodů, které byly dostatečně objasněny v napadeném rozsudku a na něž je možné odkázat. Dlouhodobá složitá procesní situace, kterou se stěžovatel snaží nesprávně vykládat ve svůj prospěch, byla způsobena jeho soustavným porušováním povinností a přístupem ke kárnému řízení. Účastníci řízení o žalobě byli na jeho počátku dotázáni, zda navrhují ústní jednání, přičemž jim soud stanovil příslušnou lhůtu k odpovědi a poučil je o možných následcích nereagování na výzvu. Skutečnost, že ústní jednání nebylo v souladu s § 51 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nařízeno, nikterak žalobci nebránila v podání důkazních návrhů během řízení o žalobě. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

K vyjádření žalované zaslal stěžovatel repliku, ve které s odkazem na shora uvedené důvody opětovně namítl porušení zásady zákazu reformace in peius. Dále uvedl, že rozhodnutím kárného senát mu byla uložena sankce, kterou zákon a advokacii ve znění platném v době spáchání některých skutků nepřipouštěl. Nejpřísnější sankci totiž představovalo vyškrtnutí ze seznamu advokátů na dobu pěti let, avšak kárný senát mu uložil sankci přísnější. Průtahy kárného řízení byly podle stěžovatele způsobeny jeho nepříznivým zdravotním stavem. Kárnému senátu proto podal návrh na přerušení kárného řízení, který však byl zamítnut. Z těchto důvodů bylo podle stěžovatele vedeno kárné řízení v rozporu s principy právního státu, což je zarážející, neboť v něm rozhodovali advokáti, jež mají zákonnou povinnost řídit se českým právním řádem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, které byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stížnostní námitkou o porušení zásady ústnosti a bezprostřednosti. Jestliže by totiž řízení o žalobě bylo takovou vadou zatíženo, tak se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat ani správností posouzení příslušných právních otázek soudem v předcházejícím řízení. Taková situace však v projednávané věci nenastala.

Účastníci řízení mají ústavními předpisy a mezinárodními smlouvami zaručeno právo na veřejné projednání věci v jejich přítomnosti s možností vyjádřit se při něm k provedenému dokazování a navrhnout provedení dalších důkazů. Z tohoto pravidla však může zákon stanovit v odůvodněných případech výjimky. Jednu z nich upravuje znění § 51 odst. 1 s. ř. s., podle něhož může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Takový souhlas však nemusí být učiněn pouze výslovně, nýbrž i konkludentně. Podle uvedeného ustanovení se totiž má za to, že souhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a o tomto následku byl ve výzvě poučen.

V dané věci stěžovatel podle § 51 odst. 1 s. ř. s. konkludentní souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání udělil, neboť ve výzvě předsedy senátu Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2007, č. j. 8 Ca 190/2007 - 24, kterou obdržel o dva dny později a na niž nikterak nereagoval, byl o možnosti rozhodování bez jednání a o následku nevyjádření nesouhlasu s takovým postupem výslovně poučen. Nesouhlas s rozhodnutím bez jednání nebo požadavek na jeho nařízení stěžovatel nevyjádřil ani před doručením výzvy ze dne 20. 6. 2007 či po něm. Rovněž žalovaná udělila konkludentní souhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání, takže pro takový postup byly splněny všechny zákonné podmínky. V řízení o žalobě tak nedošlo k porušení zásady ústnosti a bezprostřednosti.

Za této situace se Nejvyšší správní soud mohl zabývat kasační námitkou, podle níž byla stěžovateli uložena sankce, kterou zákon a advokacii ve znění platném v době spáchání některých skutků nepřipouštěl.

Podle § 25 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii č. 128/1990 Sb. mohlo být advokátovi za kárné provinění uloženo jako nejpřísnější kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů až na dobu pěti let. Za účinnosti zákona o advokacii č. 128/1990 Sb. stěžovatel spáchal pět kárných provinění, která jsou popsána pod body 1 až 4 kárného rozhodnutí ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93. Kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů až na dobu pěti let bylo jako nejpřísnější kárné opatření za kárné provinění obsaženo také v původním znění § 32 odst. 3 písm. d) zákona o advokacii č. 85/1996 Sb., které bylo účinné až do 4. 10. 1999. Stěžovatel za účinnosti této právní úpravy přitom spáchal jedno kárné provinění uvedené v bodě 5 kárného rozhodnutí ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93. Zákonem č. 210/1999 Sb. však byl s účinností od 5. 10. 1999 změněn § 32 odst. 3 písm. d) zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. tak, že podle něho lze uložit kárné opatření dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let. Zároveň touto novelou bylo do ustanovení § 32 odst. 3 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. doplněno nové písmeno e), které zakotvilo nejpřísnější kárné opatření za kárné provinění, a to vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Toto znění zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. je účinné do současné doby, přičemž stěžovatel za dobu od 5. 10. 1999 spáchal šest kárných provinění, která jsou popsána pod body 6 až 10 kárného rozhodnutí ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93.

Pro rozhodnutí v kárném řízení je podle § 34 odst. 1 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb., ve znění zákona č. 210/1999 Sb., rozhodující skutkový a právní stav v době, kdy ke kárnému provinění došlo; pozdější právní úpravy se použije, jestliže je to pro kárně obviněného příznivější. V projednávané věci bylo uloženo kárné opatření za celkem dvanáct kárných provinění, kterých se stěžovatel dopustil za účinnosti různých právních úprav, podle nichž bylo možné uložit odlišné druhy nejpřísnějších kárných opatření. Nicméně stěžovatel spáchal šest kárných provinění v době, kdy zákon o advokacii č. 85/1996 Sb. již umožňoval advokátovi uložit kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů, a proto mu v dané věci byla uložena sankce odpovídající právnímu stavu, který tu byl v době kárného provinění. Kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů lze přitom považovat i za odpovídající zjištěnému skutkovému stavu, neboť stěžovatel spáchal v době účinnosti právní úpravy, která uložení takové sankce umožňovala, značný počet šesti kárných provinění a stejného množství kárných provinění se dopustil i za předchozího právního stavu.

Navíc zákonem č. 210/1999 Sb. byl s účinností od 5. 10. 1999 nejenom rozšířen výčet kárných opatření o vyškrtnutí ze seznamu advokátů, nýbrž jím byl do zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. doplněn i § 35b, který nově upravuje institut odstranění právních důsledků uložení kárného opatření. Podle písmena d) tohoto ustanovení se na advokáta pro účely kárného řízení hledí, jako by se nedopustil kárného provinění, popřípadě jako by mu nebylo uloženo kárné opatření, uplynula-li ode dne vyškrtnutí ze seznamu advokátů doba pěti let, bylo-li advokátovi uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Uvedenou novelou byl změněn rovněž § 5 odst. 1 písm. e) zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. tak, že Česká advokátní komora musí na základě písemné žádosti zapsat do seznamu advokátů při splnění dalších podmínek každého, na něhož se hledí, jako by mu kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů nebylo uloženo. I když lze tedy podle zákona o advokacii č. 85/1996 Sb., ve znění zákona č. 210/1999 Sb., uložit kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů, tak důsledky takového kárného rozhodnutí jsou pro advokáta v podstatě stejné jako za předchozích právních úprav, které jako nejpřísnější sankci za kárné provinění stanovily vyškrtnutí ze seznamu advokátů na dobu pěti let. V případě uložení kárného opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů podle zákona a advokacii č. 85/1996 Sb., ve znění účinném od 5. 10. 1999, stejně jako v případě uložení kárného opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů na dobu pěti let podle předchozího znění téhož zákona a podle zákona o advokacii č. 128/1990 Sb. je totiž umožněno advokátovi opětovně vykonávat advokacii po uplynutí pěti let od právní moci kárného rozhodnutí.

Stížnostní námitku o uložení nesprávného druhu kárného opatření tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Dále Nejvyšší správní soud posoudil kasační námitku o porušení zásady zákazu reformace in peius.

Tato zásada je obsažena v § 33 odst. 2 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. Podle tohoto ustanovení, bylo-li rozhodnutí kárného senátu zrušeno odvolacím senátem z důvodů uvedených v § 31 písm. c), d) nebo e) na základě odvolání, které podal pouze kárně obviněný, nemůže v novém řízení před kárným senátem dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch. Odvolací senát však podle § 31 písm. c), d), e) advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. zrušuje rozhodnutí kárného senátu a vrací mu věc k dalšímu řízení ve vztahu ke kárnému provinění, u něhož prvoinstanční správní orgán vyslovil, že se ho kárně obviněný dopustil. Ohledně takového skutku je kárný senát v novém řízení podle § 33 odst. 1 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. vázán právním názorem odvolacího senátu. Jestliže však v dalším řízení kárný senát spojí doposud projednávanou kárnou věc s jinými kárnými věcmi, které mu v mezidobí napadly, lze zásadu zákazu reformace uplatnit jen ohledně původního skutku projednaného odvolacím senátem, avšak nikoliv též ve vztahu k novým skutkům. Těmito novými kárnými proviněními se totiž odvolací senát doposud nemohl zabývat a ve vztahu k nim vyslovit závazný právní názor. Navíc smyslem zakotvení zásady zákazu reformace in peius do kárného řízení advokátů není zaručit kárně obviněnému, že pokud toliko on podá odvolání proti kárnému rozhodnutí, kterým byla vyslovena jeho vina za určité kárné provinění, tak již v budoucnosti nemůže být uznán vinným z dalších skutků ani mu za ně nemůže být uloženo přísnější kárné opatření než v předchozím rozhodnutí. Účelem znění § 33 odst. 2 advokátního kárného

řádu č. 244/1996 Sb. je totiž zájem na zabezpečení svobody odvolacího práva kárně obviněného, neboť ten se nemusí obávat žádných nepříznivých následků svého odvolání a od podání řádného opravného prostředku tak není ničím odrazován. Tohoto účelu je při vydání nového kárného rozhodnutí, kterým byla vyslovena vina za předchozí kárné provinění i za nová kárná provinění a kterým bylo uloženo jedno kárné opatření, jež je přísnější než sankce uložená v původním kárným rozhodnutím, přitom dosaženo tím, že v odvolacím řízení a v případném dalším řízení před kárným senátem nemůže dojít ke změně nového kárného rozhodnutí v neprospěch kárně obviněného, pokud odvolání podal pouze on sám.

Zásada zákazu reformace in peius, která je obsažena v § 33 odst. 2 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb., nevyžaduje ani samostatné projednání a rozhodnutí o kárné věci vrácené odvolacím senátem k dalšímu řízení a o nových kárných věcech. Jestliže lze totiž podle § 35e odst. 2 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. za použití § 20 odst. 1 a § 23 odst. 3 trestního řádu spojit samostatně podané kárné žaloby k společnému projednání a rozhodnutí a o všech kárných proviněních téhož kárně obviněného konat společné řízení, tak není žádného důvodu, aby bylo postupováno odlišně po zrušení kárného rozhodnutí odvolacím senátem ve vztahu k jedné kárné žalobě. Takový postup by byl v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti, neboť by se muselo vést několik samostatných kárných řízení, ve kterých by byla vydána řada kárných rozhodnutí s uložením odlišných kárných opatření. Naopak naplnění této zásady kárného řízení advokátů vyžaduje, aby o kárných žalobách téhož kárného obviněného bylo vedeno společné řízení, jež vyústí ve vydání jednoho kárného rozhodnutí a v případné uložení jednoho kárného opatření za všechna žalovaná kárná provinění.

Lze shrnout, že zásada zákazu reformace in peius obsažená v § 33 odst. 2 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. nebrání tomu, aby kárný senát po zrušení jeho kárného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, které bylo učiněno odvolacím senátem k odvolání podanému toliko kárně obviněným, v novém řízení spojil zrušenou kárnou věc s dalšími kárnými věcmi, které mu v mezidobí napadly. V takovém případě může zároveň kárný senát v novém kárném rozhodnutí vyslovit, že se kárně obviněný dopustil nejenom kárného provinění, které již bylo projednáno odvolacím senátem, nýbrž také dalších kárných provinění. Rovněž tak je kárný senát v novém kárném rozhodnutí oprávněn kárně obviněnému uložit za splnění dalších zákonných podmínek přísnější kárné opatření než v předchozím kárném rozhodnutí. Znění § 33 odst. 2 advokátního kárného řádu č. 244/1996 Sb. za této situace kárnému senátu toliko neumožňuje provést změnu skutkových zjištění v popisu původního skutku projednaného odvolacím senátem či změnu jeho právní kvalifikace v neprospěch kárně obviněného.

V projednávané věci odvolací senát žalované rozhodnutím ze dne 27. 4. 1999, č. K 4/97, zrušil kárné rozhodnutí kárného senátu žalované ze dne 12. 3. 1998, č. K 4/97. Jím byl stěžovatel uznán vinným třemi kárnými proviněními, za která mu bylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů na tři roky. V dalším řízení kárný senát žalované tuto kárnou věc spojil s dalšími kárnými věcmi a vedl tak společné řízení o celkem šestnácti kárných proviněních. Proto mohl následně s ohledem na shora uvedený právní názor novým kárným rozhodnutím ze dne 23. 5. 2005, č. K 10/93, vyslovit, že se stěžovatel dopustil dvanácti kárných obvinění, a za tyto skutky mu uložit kárné opatření vyškrtnutí

ze seznamu advokátů. Přitom pouze jedním skutkem uvedeným pod bodem 5 nového kárného rozhodnutí byl stěžovatel uznán vinným i předchozím kárným rozhodnutím, takže v uložení přísnějšího kárného opatření za daleko větší počet kárných provinění nelze v žádném případě spatřovat projev libovůle kárného senátu.

Ani se stížnostní námitkou o porušení zásady zákazu reformace in peius se tedy Nejvyšší správní soud nemohl ztotožnit.

Rovněž nepřisvědčil kasační námitce, podle níž byly průtahy kárného řízení zapříčiněny nepříznivým zdravotním stavem stěžovatele, pro který mělo být toto řízení přerušeno. Nevyhovění návrhu na přerušení kárného řízení totiž nemohlo mít žádný vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Kromě toho kárné řízení trvalo od podání první kárné žaloby do vydání nového kárného rozhodnutí přibližně dvanáct let, což je natolik nestandardně dlouhá doba, že žalované nelze vytýkat pominutí obtíží stěžovatele.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalované v něm žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Za účelně vynaložené náklady žalované přitom nelze považovat odměnu a hotové výdaje jejího zástupce z řad advokátů, neboť Česká advokátní komora jako orgán veřejné moci disponuje na svěřeném úseku veřejné správy dostatečnými znalostmi a zkušenostmi, pro něž musí být schopna kvalifikovaně hájit svůj veřejně mocenských akt v soudním řízení správním, včetně vyjádření ke kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, publikovaný pod č. 1260/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu